

О. М. Шпакович, О. М. Лисенко та ін.; за заг. ред. В. І. Муравйова. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2014. – 312 с.

2. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу // Вісник Національного інституту стратегічних досліджень. – 2003. – № 2. – С. 48.

3. Европейский Союз: основополагающие акты в редакции Лиссабонского договора с комментариями / отв. ред. С. Ю. Кашкин. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 698 с.

УДК 340.1(043)

Калюжний К. Р., здобувач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ГАРАНТІЙ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Визначенню гарантій конституційних інформаційних прав і свобод людини та громадянина, на наш погляд, об'єктивно має передувати розкриття змісту та встановлення обсягу таких понять, як гарантії прав і свобод людини та громадянина.

У наукових працях існують різні підходи до визначення поняття гарантій, що пов'язано як з обсягом, так і зі складністю цього питання. Доводиться констатувати, що запропоновані дослідниками дефініції з різною мірою повноти розкривають зміст цього складного явища. при цьому розуміння сутності гарантій прав і свобод особи, осмислення всієї системи гарантування має важливе теоретичне і практичне значення [1, с. 24].

В юридичній енциклопедичній літературі зазначається, що конституційні права і свободи людини і громадянина в Україні забезпечуються за допомогою встановлених законодавством гарантій [2, с. 285]. При чому під гарантіями прав і свобод людини і громадянина розуміються умови, засоби, способи, які забезпечують здійснення в повному обсязі та всебічну охорону прав і свобод особи. Поняття «гарантії» (франц. *garantie* – забезпечення, порука) охоплює всю сукупність об'єктивних і суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію прав і свобод, на усунення можливих перешкод їх повного або належного здійснення. Держава, яка закріплює права і свободи особи в законодавстві, бере на себе певні зобов'язання зі створення сприятливих умов для ефективного забезпечення останніх. Розрізняють чотири види гарантій: економічні, політичні, ідеологічні та юридичні. Неухильне дотримання гарантій прав і свобод людини та громадянина є однією з умов розвитку демократії, законності, прогресу в усіх сферах суспільного життя [2, с. 555].

Як зауважують Н. М. Оніщенко та Н. М. Пархоменко, сутністю гарантій основних прав і свобод людини і громадянина є умови, які повинна створювати держава для їх реалізації [3, с. 14]. За змістом гарантії основних прав і свобод, продовжують учені, є системою заходів, спрямованих на реалізацію прав. Забезпечення належного захисту прав людини та громадянина в Україні є важливим завданням держави й актуальним напрямом розвитку правової системи. Для реалізації спрямування змін «на краще» у сфері прав людини влада повинна поставити їх у центрі державної політики [3, с. 11].

У свою чергу, О. В. Петришин інтерпретує гарантії прав і свобод людини та громадянина в якості системи загальних (політичних, економічних, духовних тощо) і спеціально юридичних засобів та інститутів, спрямованих на створення умов для реалізації прав людини, а також забезпечення їх всебічної охорони та захисту від порушень [4, с. 456].

Згідно з нашою позицією, необхідними характеристиками гарантій конституційних інформаційних прав і свобод людини та громадянина є їх матеріальний зміст і функціональне призначення. Розкриття матеріального змісту гарантій конституційних інформаційних прав і свобод потребує, насамперед, враховувати значення відповідної діяльності держави, її органів та посадових осіб. Так, конкретні засоби та умови забезпечення реальності конституційних інформаційних прав і свобод людини та громадянина матеріально проявляються в реальному житті суспільства. Як результат діяльності держави, об'єднань громадян, міжнародних організацій і конкретних осіб.

Для того, щоб ця діяльність призводила до бажаних результатів, тобто забезпечувала повну та безперешкодну реалізацію інформаційних прав і свобод, необхідним залишається її спрямованість на вирішення цілого комплексу завдань, а саме:

- створення сприятливих умов для повного та безперешкодного здійснення інформаційних прав і свобод;
- забезпечення ефективної охорони інформаційних прав і свобод від їх протиправних обмежень і порушень з боку будь-яких осіб;
- надання можливостей для результативного захисту від протиправних обмежень і порушень цих прав і свобод будь-якими суб'єктами;
- забезпечення швидкого та повного відновлення протиправного порушення інформаційних прав і свобод людини та громадянина;
- притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів, які протиправно порушують інформаційні права і свободи людини та громадянина.

Саме в необхідності вирішення цих завдань і полягає функціональне призначення гарантій інформаційних прав і свобод людини і громадянина.

Таким чином, можна зробити висновок, що в Україні існують гарантії

конституційних інформаційних прав і свобод, які дозволяють вибирати вид своєї поведінки, користуватися представленими благами для задоволення своїх особистих і суспільних інформаційних потреб та інтересів особи.

Література

1. Білозьоров Є. В. Правові гарантії прав і свобод людини і громадянина у сфері діяльності міліції: [монографія] / Є. В. Білозьоров. – К.: Аванпост-прим, 2009. – 190 с.

2. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. академіка НАН України Ю. С. Шемчушенка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юридична думка, 2012. – 1020 с.

3. Оніщенко Н. М. Соціальний вимір правової системи: реалії та перспективи: [монографія] / Н. М. Оніщенко, Н. М. Пархоменко; відп. ред. Ю. С. Шемчушенка. – К.: Юридична думка, 2011. – 176 с.

4. Загальна теорія держави і права: підруч. / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.]; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х.: Право, 2011. – 584 с.

УДК 340.342

Ковальський В. С., д.ю.н.,
Президент видавничої організації ТОВ «Юрінком Інтер»,
м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ РЕФОРМИ У СФЕРІ ПРАВА: ДЕКЛАРАТИВНІСТЬ ТА СЕНС

1. 16 січня 2003 року були прийняті Цивільний та Господарський кодекси (далі – ЦК та ГК). Їх розробники переслідували безумовно різну мету щодо предмету регулювання та меж дії, систем правового захисту. Межа їх дії постійно була (вибачайте за тавтологію) на межі конфлікту. Є різні причини цього, як об’єктивні, так і суб’єктивні. Але варто зазначити, що сам характер створюваної в країні моделі економіки є настільки «негосподарським», власне політизованим і номенклатурно-адміністративним, що він і не потребує, мабуть, цивільного регулювання, а перш за все потребує здорового глузду та медичного підходу – не нашкодь.

2. Сказати, що на сьогодні існування ЦК та ГК є найбільшим злом – абсолютно помилково. В номенклатурній економіці найбільшим злом є не слабке регулювання (з недалекого минулого - дерегулювання), а монополізація ринків. Тим не менше відбувається пошуком «зла» в системі вітчизняного регулювання відносин у різних сферах створення продуктів, робіт і послуг. Цим пошуком зайнялося відомство, яке ніколи